

**HET (NIEUWE)
ERFRECHT ANNO 2018**

lemonconsult
— fiscale & financiële planning —

AGENDA

- INLEIDING
- ERFRECHT
- ERFBELASTING
- WIJZIGING RESERVE
- WIJZIGING REGELS INBRENG
- ERFOVEREENKOMSTEN
- CASUS

HERVORMING ERFRECHT NOODZAKELIJK

- Het erfrecht was aan herziening toe
- Het klassieke gezin is steeds minder de norm
- Wens tot meer autonomie, erfrecht “op maat”

- **Meer vrijheid** om over uw vermogen te beschikken
- **Meer zekerheid en transparantie**

3 PIJLERS HERVORMING

- Wijziging **omvang reservatair deel** kinderen en afschaffing van de ouderlijke reserve
- Wijziging van de **regels over de inkorting en de inbreng** van schenkingen en legaten
- Mogelijkheid om in bepaalde gevallen **erfovereenkomsten** op te stellen

INWERKINGTREDING: 1 SEPTEMBER 2018

- Nog 4 maanden om uw persoonlijke situatie te bekijken

Wie reeds schenkingen heeft gedaan, heeft de mogelijkheid om een keuze te maken voor de huidige regels van inkorting en inbreng, en de huidige waarderingsregels.

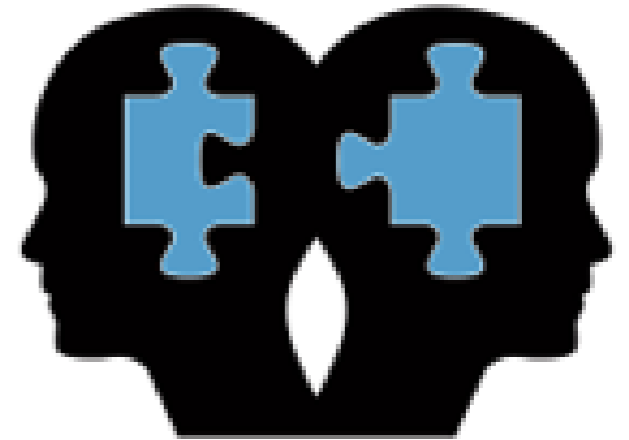
- Tot 01/09/2018 kan u een “**verklaring van behoud**” afleggen voor de notaris.
- Als u niets doet, gelden vanaf 1/9/2018 de nieuwe regels.

AGENDA

- INLEIDING
- ERFRECHT
- ERFBELASTING
- WIJZIGING RESERVE
- WIJZIGING REGELS INBRENG
- ERFOVERENKOMSTEN
- CASUS

GEHUWDEN

- Het erfrecht en het huwelijksvermogensrecht zijn als een Siamese tweeling
- Huwelijksstelsel automatisch ontbonden door overlijden
- De vereffening van het huwelijksvermogen gaat de vereffening van de nalatenschap vooraf
- Het erfdeel van de LL hangt af van (i) het huwelijksstelsel en (ii) of er kinderen zijn

HUWELIJKSSTELSEL BEPALEND

- (Wettelijk) stelsel van gemeenschap van goederen

- Scheiding van goederen

ERFRECHT VAN DE LANGSTLEVENDE ECHTGENOOT

- Hypothese 1: Er zijn kinderen:
  - **De LL partner krijgt alleen het vruchtgebruik van de nalatenschap, de kinderen de blote eigendom**
  - Elk kind kan eisen dat zijn deel in blote eigendom wordt uitbetaald
  - Uitzondering: omzetting van het vruchtgebruik van de gezinswoning kan alleen met akkoord van de LL
  - Omzettingsrecht van kinderen eerste huwelijk

ERFRECHT VAN DE LANGSTLEVENDE ECHTGENOOT

- Hypothese 2: Er zijn géén kinderen, maar wel bloedverwanten
  - De weduwnaar/weduwe krijgt de hele gemeenschap in volle eigendom en (slechts) het vruchtgebruik op de eigen goederen
  - De blote eigendom van die eigen goederen gaat naar de eigen familie van de overledene
- Een verruimd erfrecht voor de LL organiseren is mogelijk (huwelijkscontract, testament)

ERFRECHT WETTELIJK SAMENWONENDE PARTNERS

- Verklaring wettelijke samenwoning
- **De LL erft in principe alleen het vruchtgebruik op de woning en het huisraad**
- De rest wordt (in principe) geërfd door de kinderen of andere bloedverwanten van de overledene
- Samenwoners kunnen elkaar beter beschermen (een verruimd erfrecht organiseren) via een testament
- Samenwoners kunnen elkaar ook minder nalaten

AGENDA

- INLEIDING
- ERFRECHT
- **ERFBELASTING**
- WIJZIGING RESERVE
- WIJZIGING REGELS INBRENG
- ERFOVEREENKOMSTEN
- CASUS

DE TARIEVEN IN RECHTE LIJN EN TUSSEN PARTNERS (VL)

Schijf erfdeel	Belastingtarief	Totaal vorige schijf
0,01 - 50.000	(3 %)	
50.000 - 250.000	9 %	1.500
> 250.000	27 %	19.500

- Splitsing tussen roerende en onroerende goederen
- Feitelijk samenwonenden: zelfde tarieven na 1 jaar
- Stiefouders en stiefkinderen gelijkgesteld
- Apart tarief voor familiale ondernemingen en GW

DE GEZINSWONING (VL)

- De langstlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner betaalt géén erfbelasting op de gezinswoning
- Feitelijke samenwoners zijn vrijgesteld na 3 jaar
- Andere erfgenamen (bijv. kinderen of ouders) betalen wel successierechten op hun erfdeel
- De vrijstelling geldt niet voor een 2° verblijf of wanneer de gezinswoning eigendom is van een vennootschap

FAMILIALE ONDERNEMING

- Tarief erfbelasting: 3%
- Tarief schenkbelasting: 0%
- Voorwaarden

Uitgesloten wegens vermoeden inactiviteit?			
INKOMSTENJAAR	2016	2015	2014
Terreinen en gebouwen (code 22)	280.000 40%	290.000 42%	300.000 44%
Bezoldigingen, soc. lasten en pensioenen (code 62)	0,0%	0,0%	0,0%
Totaal actief	700.000	690.476	681.818
Vennootschap reële economische activiteit	ja	ja	ja
Uitgesloten wegens vermoeden inactiviteit?			

AGENDA

- INLEIDING
- ERFRECHT
- ERFBELASTING
- WIJZIGING RESERVE
- WIJZIGING REGELS INBRENG
- ERFOVEREENKOMSTEN
- CASUS

RESERVATAIR ERFDEEL

- Het reservatair erfdeel: het deel van de nalatenschap dat niet kan ontnomen worden. Een voorbehouden deel.
- Het **reservatair erfdeel van al uw kinderen** samen
  - bedraagt vanaf 01/09/2018 **steeds 50%**
  - ongeacht het aantal kinderen het vrij **“beschikbaar deel”** bedraagt voortaan **steeds 50%**.

MEER BESCHIKKINGSVRIJHEID

Aantal kinderen	Huidig erfrecht		Nieuw erfrecht	
	Reserve per kind	Vrij beschikbaar	Reserve per kind	Vrij beschikbaar
1	50 %	50 %	50%	50 %
2	elk 33,33 %	33,33 %	elk 25 %	50 %
3	elk 25%	25%	elk 16,6%	50 %
4	elk 18,75%	25%	elk 12,5%	50 %
5	elk 15%	25%	elk 10%	50 %

RESERVATAIR ERFDEEL

- Het reservatair erfdeel van **de langstlevende partner**:
  - **wijzig niet** (bij gehuwden: vruchtgebruik op de helft van de nalatenschap en minimaal op de gezinswoning)
  - het vruchtgebruik wordt prioritair aangerekend op het vrij beschikbaar deel en zo weinig mogelijk op de reserve van de kinderen.
- Het reservatair erfdeel van **de ouders**
  - indien er geen kinderen zijn
  - reserve wordt **afgeschaft**
  - vervangen door een alimentatieplicht indien zij behoeftig zijn

VRIJ BESCHIKBAAR DEEL = 50%

Gevolg: u kan méér nalaten of schenken aan bijvoorbeeld:

- Uw echtgeno(o)t(e) of samenwonende partner
- Een kind dat bijzondere zorgen nodig heeft
- Uw stiefkinderen
- Vrienden, goede doelen,...

⇔ Kinderen “onterven” kan (nog steeds) niet.

AGENDA

- INLEIDING
- ERFRECHT
- ERFBELASTING
- WIJZIGING RESERVE
- WIJZIGING REGELS INBRENG
- ERFOVEREENKOMSTEN
- CASUS

INBRENG EN WAARDERING

- Algemeen: bij een **gift als voorschot op erfdeel**
  - Doel: gelijkheid waarborgen tussen erfgenamen
  - Gift terug inbrengen in de nalatenschap

- Huidig erfrecht

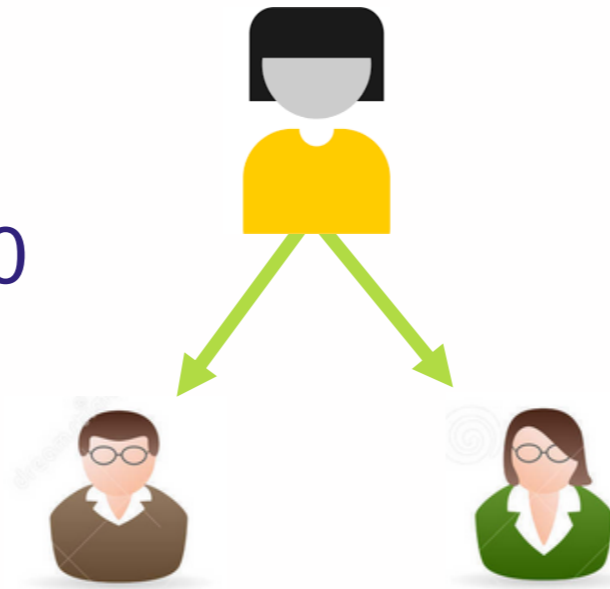
Inbreng:

- **Onroerend: inbreng in natura aan waarde** op ogenblik van verdeling (na het **overlijden**).
- **Roerend: inbreng door mindere ontvangst aan waarde** op ogenblik van **schenking**
  - Vaak onredelijke en unfaire situaties

INBRENG EN WAARDERING – huidig erfrecht

In 2000 schonk moeder aan 2 kinderen (in volle eigendom)

Aan kind 1
een huis twv € 300.000

Aan kind 2
geld twv € 300.000

Is ieder kind gelijk bedeed?

Nu: waarde bij **verdeling**

€ 500.000

≠

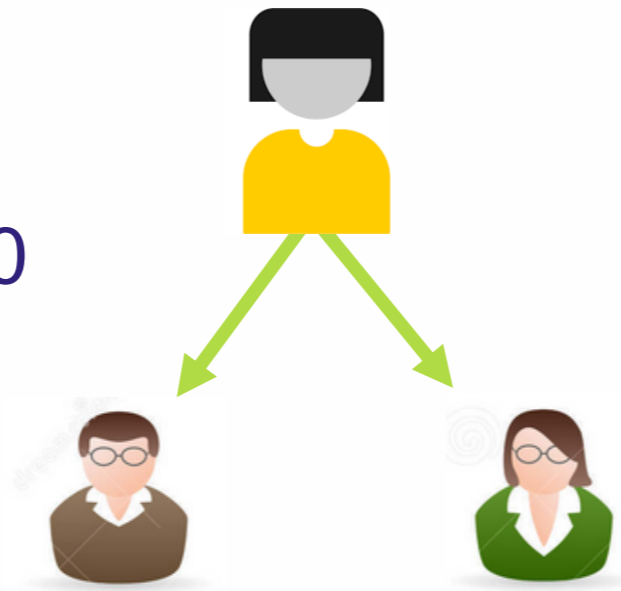
waarde bij **schenking**

€ 300.000

INBRENG EN WAARDERING – nieuw erfrecht

In 2000 schonk moeder aan 2 kinderen in volle eigendom

Aan kind 1
een huis twv € 300.000

Aan kind 2
geld twv € 300.000

Is ieder kind gelijk bedeed?

Vanaf 1/9/2018: waardering **op moment van
schenking + indexatie**

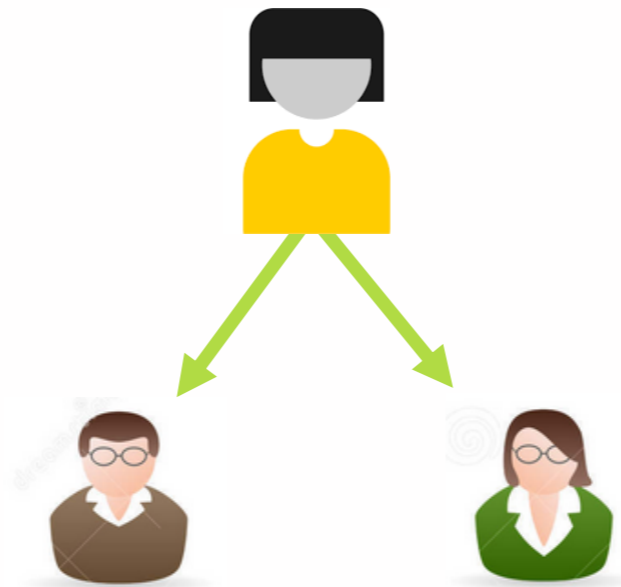
€ 300.000 + index = € 300.000 + index

INBRENG EN WAARDERING – huidig erfrecht

Moeder schonk geld aan 2 kinderen op verschillend moment

In 2004 aan kind 1
€ 100.000 geld

In 2013 aan kind 2
€ 100.000 geld

Is ieder kind gelijk bedeed?

Nu: waardering roerende goederen **op moment van schenking**

€ 100.000

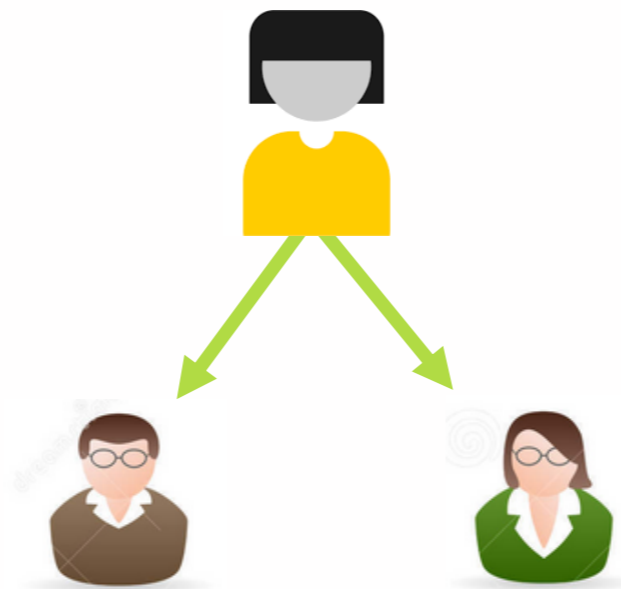
=

€ 100.000

INBRENG EN WAARDERING – nieuw erfrecht

Moeder schonk geld aan 2 kinderen op verschillend moment

In 2004 aan kind 1
€ 100.000 geld

In 2013 aan kind 2
€ 100.000 geld

Is ieder kind gelijk bedeeeld?

Vanaf 1/9/2018: waardering op moment van
schenking + index

€ 100.000 + index
€ 128.320

≠
≠

€ 100.000 + index
€ 104.840

INBRENG EN WAARDERING – nieuw erfrecht

Conclusie:

- Het is belangrijk om de schenkingen uit het verleden te bekijken.
Alle schenkingen en bank- en handgiften ophoofden
Nagaan wat de gevolgen zijn voor uw kinderen.
Voor 1/9/2018.
- Ook testamenten uit het verleden terug bekijken.

AGENDA

- INLEIDING
- ERFRECHT
- ERFBELASTING
- WIJZIGING RESERVE
- WIJZIGING REGELS INBRENG
- **ERFOVEREENKOMSTEN**
- CASUS

ERFOVEREENKOMSTEN AFSLUITEN

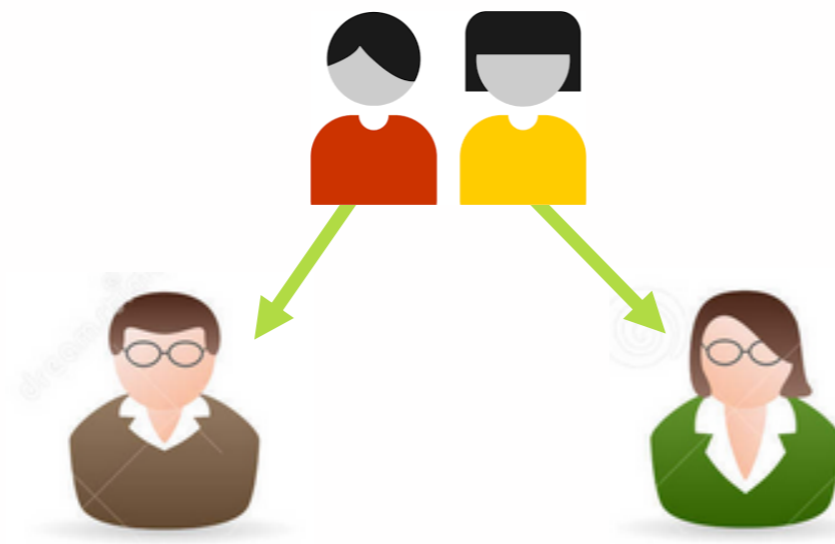
- Versoepeling “verbod op erfovereenkomsten”
- Invoering van de mogelijkheid om een **erfovereenkomst af te sluiten tussen ouders en hun kinderen**
- De wet voorziet dat erfovereenkomsten **verplicht notarieel** moeten worden opgemaakt
- 2 soorten:
  - Globale erfovereenkomst: ouders en alle kinderen
  - Punctuele erfovereenkomst: specifieke afspraken over specifieke zaken.

Globale Erfovereenkomst

- Biedt **ouders** de mogelijkheid om reeds vóór hun overlijden met **alle kinderen** op bindende wijze de verdeling van hun nalatenschap te regelen (ook met stiefkinderen!).
- Definitief en bindend akkoord afsluiten **over schenkingen en voordelen**
  - uit het verleden
  - op moment van de schenking
  - (vanaf 01/09/2018) niet voor de toekomst
- Doel: conflicten vermijden tussen de kinderen na het overlijden

Globale Erfovereenkomst

- Er moet steeds een “**subjectief evenwicht**” zijn.

dure studies in USA

€ 120.000

of

familiale hulp

(in bedrijf / met de kinderen)

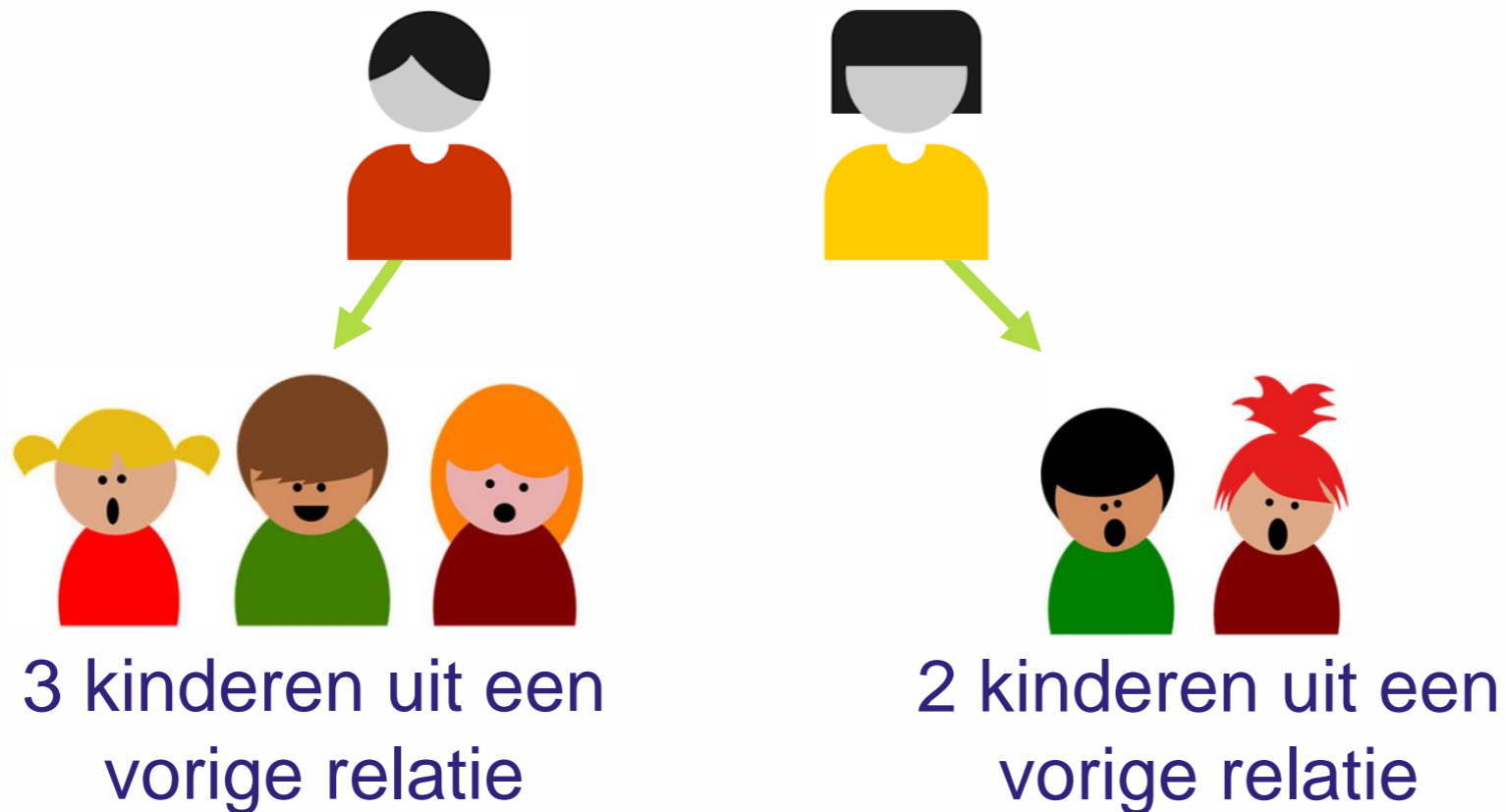
=

Schenking van

€ 120.000

Globale Erfovereenkomst

- Kinderen en stiefkinderen gelijk bedelen.

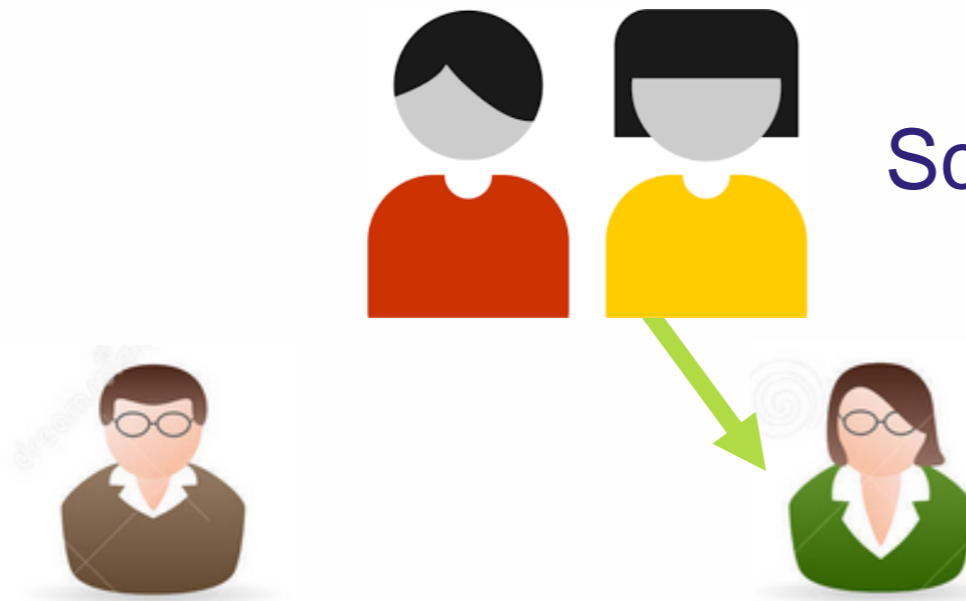

Erfovereenkomst opmaken die bepaalt dat de nalatenschap zal verdeeld worden over de 5 kinderen.
Iedereen tekent mee.

PUNCTUELE ERFOVEREENKOMST

- Bij schenking aan 1 kind – de waarde vastklikken.

Schenking van bvb. bouwgrond
of de onderneming
aan 1 kind.

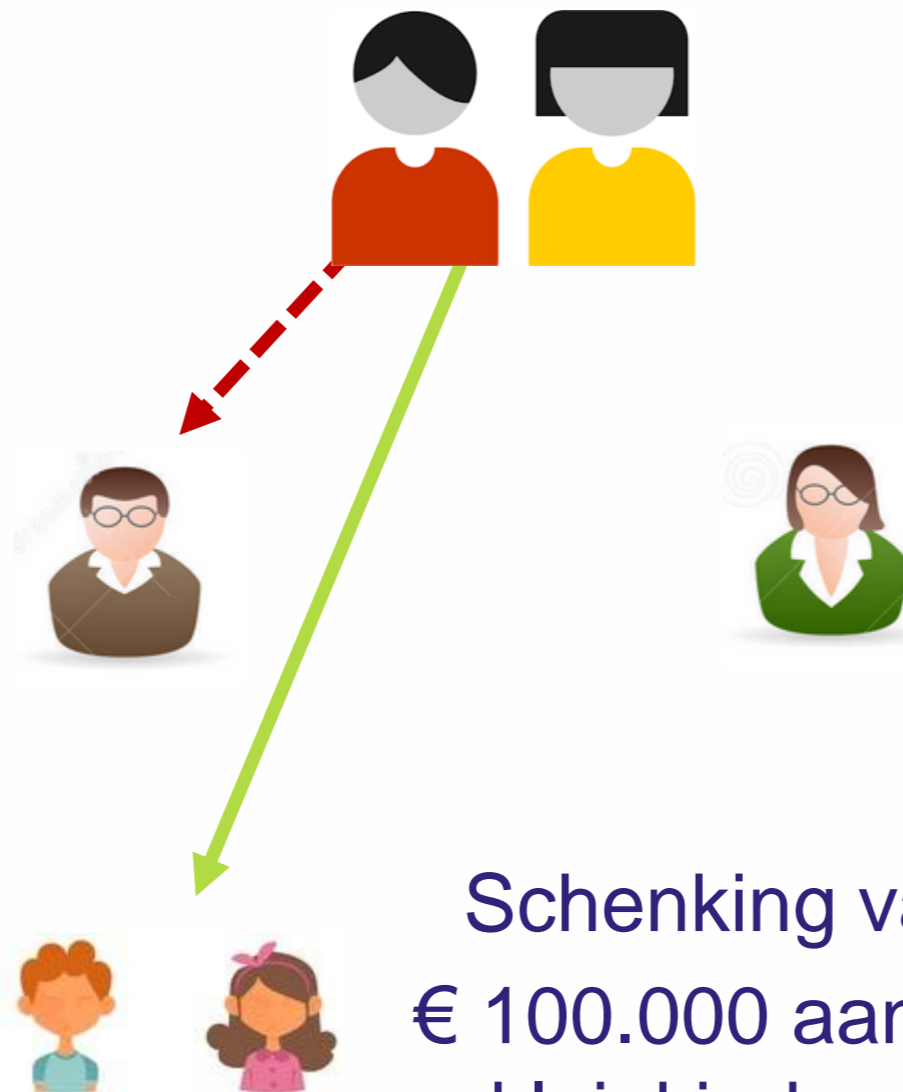
« Verklaart zich akkoord met
de waarde van de schenking »

In de schenkingsakte zelf
of achteraf.

PUNCTUELE ERFOVEREENKOMST

- Bij een schenking aan kleinkinderen – generation skipping.

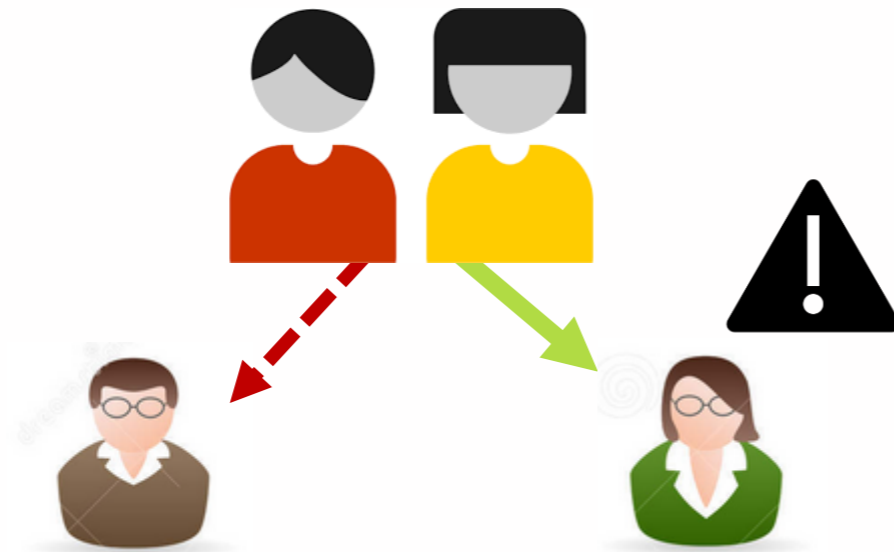
Uw kind verklaart zich akkoord dat de schenking **aangerekend** wordt **op zijn erfdeel**

Schenking van
€ 100.000 aan de
kleinkinderen

PUNCTUELE ERFOVEREENKOMST

- Bij een ongelijke schenking – bevoordeling van een kind. Schenking aan bvb. een zorgbehoevend kind.

« gaat **akkoord** dat zijn **reserve aangetast** wordt door de schenking ».

Schenking aan
1 kind.

wordt definitief
bevoordeeld

AGENDA

- INLEIDING
- ERFRECHT
- ERFBELASTING
- WIJZIGING RESERVE
- WIJZIGING REGELS INBRENG
- ERFOVEREENKOMSTEN
- CASUS

SCHENKEN VAN VASTGOED

Tweede verblijf

€ 600.000

partner 1 schenkt

€ 300.000

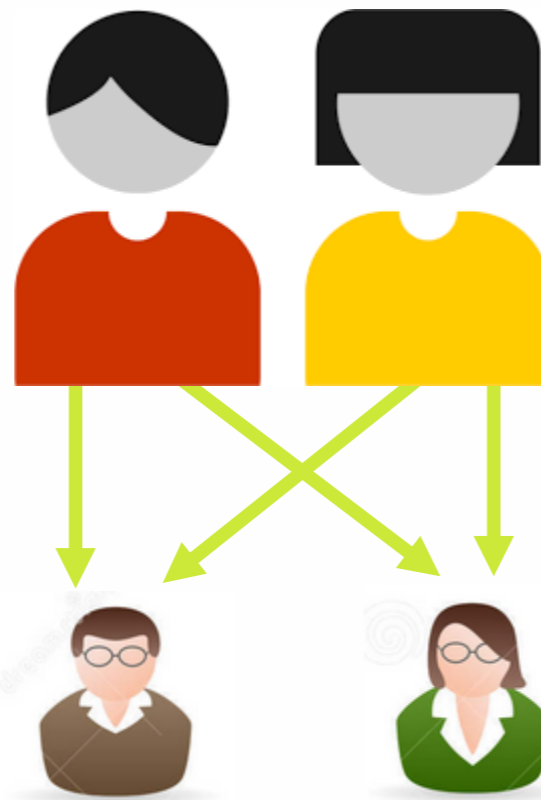
aan kind 1: € 150.000

aan kind 2: € 150.000

aan 3% schenkbelasting

2 X € 4.500

= € 9.000

partner 2 schenkt

€ 300.000

aan kind 1: € 150.000

aan kind 2: € 150.000

aan 3% schenkbelasting

2 X € 4.500

= € 9.000

Totaal: € 18.000

SCHENKBELASTING

- Bedrag schenking: € 600.000
- Aantal schenkers: 2
- Aantal begiftigden: 2
- Schenkbelasting: € 18.000
- Ereloon notaris, kosten en btw: +- € 3.000
- Totaal aktekosten: **€ 21.000**

**DE JUISTE KOERS
NAAR UW
FINANCIEEL GELUK**

Thomas Weyts
Expert Tax & Estate Planning
0478 55 36 28

lemonconsult
— fiscale & financiële planning —